

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI FUNCȚIEI PUBLICE A UNIUNII EUROPENE (Camera a doua)

11 iulie 2013*

„Funcție publică — Hărțuire morală — Noțiunea de hărțuire — Cerere de asistență — Anchetă administrativă privind presupuse fapte de hărțuire — Decizie de încheiere definitivă a anchetei administrative — Termen rezonabil pentru finalizarea unei anchete administrative — Obligația de a motiva decizia de încheiere a anchetei administrative — Întindere”

În cauza F-46/11,

având ca obiect o acțiune introdusă în temeiul articolului 270 TFUE, aplicabil Tratatului CEEA în temeiul articolului 106a din acesta,

Marie Tzirani, fostă funcționară a Comisiei Europene, cu domiciliul în Bruxelles (Belgia), reprezentată inițial de É. Boigelot și de S. Woog, ulterior de É. Boigelot, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată inițial de V. Joris și de P. Pecho, în calitate de agenți, asistați de B. Wägenbaur, avocat, ulterior de V. Joris, în calitate de agent, asistat de B. Wägenbaur, avocat,

pârâtă,

TRIBUNALUL FUNCȚIEI PUBLICE (Camera a doua),

compus din doamna M. I. Rofes i Pujol, președinte, doamna I. Boruta și domnul K. Bradley (raportor), judecători,

grefier: doamna X. Lopez Bancalari, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 6 septembrie 2012,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 14 aprilie 2011, reclamanta a formulat prezenta acțiune, prin care solicită, pe de o parte, anularea deciziei Comisiei Europene de clasare definitivă a cererii sale de asistență și, pe de altă parte, obligarea Comisiei la repararea prejudiciului pretins suferit.

* Limba de procedură: franceza.

Cadrul juridic

- 2 Articolul 41 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene prevede:

„(1) Orice persoană are dreptul de a beneficia, în ce privește problemele sale, de un tratament imparțial, echitabil și într-un termen rezonabil din partea instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii.

(2) Acest drept include în principal:

[...]

(c) obligația administrației de a-și motiva deciziile.

[...]”

- 3 Articolul 1d alineatul (1) din Statutul funcționarilor Uniunii Europene (denumit în continuare „statutul”) are următorul cuprins:

„În aplicarea prezentului statut se interzice orice discriminare, precum discriminarea bazată pe sex, rasă, culoare, origine etnică sau socială, caracteristici genetice, limbă, religie sau convingeri, opinii politice sau de orice altă natură, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere, handicap, vârstă sau orientare sexuală.

[...]”

- 4 Articolul 12a alineatul (3) din statut are următorul cuprins:

„Prin hărțuire morală se înțelege orice conduită abuzivă de lungă durată, repetată sau sistematică, ce se manifestă prin comportament, limbaj, acte, gesturi și înscrisuri care sunt intenționate și care aduc atingere personalității, demnității sau integrității fizice sau psihice ale unei persoane.”

- 5 Potrivit articolului 24 din statut:

„Uniunea oferă asistență funcționarului, în special în procedurile împotriva autorilor de amenințări, ultraj, insulte, acte sau declarații defăimătoare sau alte infracțiuni împotriva persoanei și a proprietății, la care funcționarul sau membrii familiei sale sunt supuși ca urmare a calității pe care o are și atribuțiilor sale.

Ea repară în mod solidar prejudiciile pe care funcționarul le suferă în astfel de cazuri, în măsura în care funcționarul, cu intenție sau printr-o neglijență gravă, nu a fost la originea prejudiciilor în cauză și nu a putut să obțină repararea prejudiciilor din partea autorului acestora.”

- 6 Articolul 25 al doilea paragraf din statut prevede:

„Orice decizie individuală luată în temeiul prezentului statut trebuie comunicată de îndată, în scris, funcționarului în cauză. Orice decizie care lezează un funcționar trebuie motivată.”

- 7 Potrivit articolului 2 alineatul (2) din anexa IX la statut privind procedura disciplinară:

„Autoritatea împuternicită să facă numiri aduce la cunoștința persoanei interesate încheierea anchetei și îi comunică concluziile raportului de anchetă, iar la cererea acesteia și sub rezerva protejării intereselor legitime ale terților, toate documentele care au legătură directă cu acuzațiile formulate împotriva sa.”

Situația de fapt

- 8 Reclamanta, angajată în cadrul Comisiei în anul 1977, a fost repartizată, începând de la 1 iulie 1991, la Direcția Generală (DG) „IX «Personal și Administrație»”, devenită ulterior DG „Resurse umane și Securitate” (denumită în continuare „DG Personal”).
- 9 În anul 2003, reclamanta a candidat pentru postul de director al Direcției B „Statut: politică, administrare și consultanță” din cadrul DG Personal (denumită în continuare „Direcția B”), precum și la postul de director al Direcției C „Politică socială, personalul de la Luxemburg, sănătate, igienă” din cadrul aceleiași direcții generale (denumită în continuare „Direcția C”). În ambele cazuri, reclamanta a fost înscrisă pe lista scurtă, dar administrația a ales alți candidați, pe domnul A pentru Direcția B și pe doamna B pentru Direcția C.
- 10 Ca urmare a acțiunilor formulate de reclamantă împotriva numirii domnului A și a doamnei B, aceste numiri au fost anulate prin două hotărâri ale Tribunalului de Primă Instanță din 4 iulie 2006 (Tzirani/Comisia, T-45/04, și Tzirani/Comisia, T-88/04). Ulterior, reclamanta a contestat la Tribunal executarea Hotărârii T-45/04 printr-o acțiune care a condus la pronunțarea Hotărârii Tribunalului din 22 octombrie 2008, Tzirani/Comisia (F-46/07), prin care Tribunalul a anulat noua decizie de numire a domnului A pe postul de director al Direcției B și a obligat Comisia să plătească reclamantei daune interese.
- 11 La 1 ianuarie 2003, reclamanta a fost repartizată la Oficiul pentru administrarea și plata drepturilor individuale (PMO), în calitate de șef de unitate. La 1 octombrie 2004, doamna C a fost numită director interimar al PMO și, începând de la 16 februarie 2005, aceasta a fost numită director al PMO.
- 12 În e-mailurile din 25 mai 2005 și din 17 februarie 2006 adresate superiorului său ierarhic, doamna C, reclamanta i-a adresat reproșuri, apreciind că comportamentul acesteia putea constitui hărțuire morală.
- 13 La 5 decembrie 2007, reclamanta a formulat o cerere de asistență în temeiul articolului 24 din statut (denumită în continuare „cererea din 5 decembrie 2007” sau „cererea de asistență”). Aceasta susținea că fusese victima unor fapte de hărțuire morală și solicita Comisiei să deschidă o anchetă administrativă cu scopul de a examina faptele în cauză și de a lua măsurile necesare pentru a remedia situația. În plus, reclamanta își exprima dorința ca respectiva cerere de asistență să fie soluționată de un alt serviciu al Comisiei decât DG Personal, unde își desfășurase activitatea.
- 14 Prin e-mailul din 18 decembrie 2007, secretarul general al Comisiei a informat-o pe reclamantă că cererea sa de asistență va fi soluționată de Oficiul de Investigație și de Disciplină al Comisiei (IDOC).
- 15 La 7 februarie 2008, reclamanta a fost victima unui accident la locul de muncă, în urma căruia s-a aflat în concediu medical de lungă durată. În februarie 2009, reclamanta a fost pensionată, fără să își fi reluat atribuțiile.
- 16 Prin e-mailul din 6 iunie 2008 adresat IDOC, reclamanta s-a interesat cu privire la evoluția în soluționarea cererii sale de asistență. Prin nota din 9 iunie 2008, reclamanta a fost informată de agentul responsabil cu desfășurarea anchetei (denumit în continuare „anchetatorul”) despre decizia secretarului general al Comisiei de a deschide o anchetă administrativă. În aceeași notă, anchetatorul menționa că va efectua ancheta cu asistență tehnică a IDOC. În această privință, anchetatorul preciza că secretarul general al Comisiei hotărâse să numească responsabilă de această anchetă o persoană din afara IDOC pentru a preveni orice conflict de interese real sau aparent. În sfârșit, anchetatorul o informa pe reclamantă că urma să fie contactată „în zilele următoare” în vederea stabilirii unei întâlniri cu scopul de a-i permite să își precizeze acuzațiile.

- 17 Prin e-mailul din 7 noiembrie 2008, anchetatorul s-a scuzat față de reclamantă pentru întârzierea în deschiderea procedurii de anchetă.
- 18 La 21 noiembrie 2008, iar ulterior la 5 martie 2009, reclamanta s-a plâns cu privire la faptul că nu primise nicio veste despre dosarul său și a solicitat anchetatorului informații privind evoluția acestuia. La 6 martie 2009, anchetatorul s-a scuzat pentru întârzierea în „instituirea mecanismului convenit”.
- 19 La 9 martie 2009, anchetatorul a invitat-o pe reclamantă să depună mărturie în cadrul anchetei administrative, lucru pe care aceasta l-a făcut la 19 martie 2009.
- 20 La 30 iunie 2009, reclamanta a cerut din nou în scris anchetatorului informații despre dosarul său și a solicitat o a doua întâlnire, pentru a-i prezenta acestuia un nou element de probă. În ziua următoare, anchetatorul i-a trimis reclamantei un e-mail în care își asuma „personal termenele lungi ale anchetei” și admitea că, „în pofida eforturilor [sale]”, nu „putuse să asigure [...] în paralel, în ritmul pe care și l-ar fi dorit”, soluționarea dosarului de anchetă și a dosarelor legate de atribuțiile sale actuale.
- 21 Întâlnirea solicitată de reclamantă a avut loc la 29 septembrie 2009.
- 22 La 8 noiembrie 2009, reclamanta s-a adresat anchetatorului pentru a solicita accesul la procesele-verbale ale audierilor efectuate în cadrul anchetei administrative. Întrucât nu a primit niciun răspuns, ea a reiterat această solicitare la 25 noiembrie 2009.
- 23 Prin e-mailul din 27 noiembrie 2009, anchetatorul a respins cererea de acces la procesele-verbale ale audierilor, invocând protejarea confidențialității anchetei administrative și a datelor cu caracter personal.
- 24 În perioada 1-4 decembrie 2009, iar ulterior la 22 ianuarie 2010, reclamanta a trecut în revistă, împreună cu un membru al personalului IDOC, anexele la cererea sa de asistență.
- 25 La 14 februarie 2010, reclamanta a transmis anchetatorului un document nou.
- 26 La 19 februarie 2010, reclamanta a adresat Ombudsmanului European o plângere privind durata anchetei.
- 27 La 23 aprilie 2010, anchetatorul a adoptat raportul final de anchetă și a propus secretarului general al Comisiei să claseze definitiv ancheta deschisă ca răspuns la cererea de asistență a reclamantei.
- 28 Din dosar reiese că, în cadrul observațiilor depuse de Comisie la Ombudsmanul European la 15 iulie 2010, reclamanta a fost informată despre adoptarea raportului final de anchetă și despre concluziile anchetatorului.
- 29 La 10 august 2010, reclamanta a primit decizia secretarului general al Comisiei, datată 7 iunie 2010, de clasare definitivă a cererii de asistență (denumită în continuare „decizia în litigiu” sau „decizia din 7 iunie 2010”). Decizia în litigiu nu era însoțită de raportul final de anchetă, pe care se întemeia.
- 30 Prin scrisoarea din 25 august 2010, avocatul reclamantei a reproșat Comisiei faptul că decizia din 7 iunie 2010 fusese primită de reclamantă abia după două luni și trei zile de la adoptarea sa, fără scrisoare recomandată și fără a i se trimite o copie, contrar celor solicitate în mod expres de reclamantă în cererea de asistență.
- 31 La 7 septembrie 2010, reclamanta a formulat o reclamație în temeiul articolului 90 alineatul (2) din statut împotriva deciziei în litigiu.

- 32 La 15 septembrie 2010, Comisia i-a răspuns avocatului reclamantei că decizia din 7 iunie 2010 nu îi fusese transmisă „din cauza unei erori administrative” și că data care trebuia luată în considerare la calcularea termenului „pentru introducerea unei acțiuni” era 10 august 2010.
- 33 În urma unei cereri a avocatului reclamantei, prin scrisoarea din 14 octombrie 2010, Comisia a confirmat că termenul „acțiune” utilizat în scrisoarea din 15 septembrie 2010 era o „eroare de formulare”, că reclamația fusese înregistrată la 7 septembrie 2010 și că această dată trebuia „să fie luată în considerare pentru calcularea termenului de răspuns” la reclamație.
- 34 Reclamația a fost respinsă prin decizia din 20 decembrie 2010, notificată reclamantei la 4 ianuarie 2011.

Concluziile părților și procedura

- 35 Reclamanta solicită Tribunalului:
- obligarea Comisiei la prezentarea dosarului anchetei administrative și în special a raportului final de anchetă și a înscrisurilor referitoare la acesta, precum și a proceselor-verbale ale audierilor efectuate în cadrul anchetei;
  - anularea deciziei în litigiu;
  - obligarea Comisiei la repararea prejudiciului moral în cuantum de 10 000 de euro, sub rezerva majorării în cursul procedurii, precum și la rambursarea cheltuielilor suportate în cadrul procedurii precontencioase;
  - obligarea Comisiei la plata tuturor cheltuielilor de judecată.
- 36 Comisia solicită Tribunalului:
- respingerea acțiunii în totalitate ca nefondată și
  - obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.
- 37 Prin scrisoarea grefei din 31 ianuarie 2012, Tribunalul a invitat Comisia să prezinte raportul final de anchetă, specificând că îi era permis să transmită o versiune confidențială a acestuia. Comisia a depus raportul în cauză la grefă la 16 februarie 2012, fără a solicita un tratament confidențial pentru acesta.
- 38 Prin scrisoarea din 27 martie 2012, reclamanta a comunicat Tribunalului că raportul final de anchetă transmis de Comisie nu conținea anexele care indicau activitățile de anchetă efectuate și nici audierile martorilor sau ale persoanelor interesate și a solicitat Tribunalului să ceară Comisiei să i le transmită. Prin scrisoarea din 12 iulie 2012, grefa a informat părțile cu privire la decizia Tribunalului de a nu da curs acestei solicitări.
- 39 Propunerea de a soluționa litigiul în mod amiabil, adresată părților de Tribunal, nu a fost acceptată.

În drept

A – Cu privire la concluziile prin care se urmărește obligarea Comisiei la prezentarea dosarului anchetei administrative

- 40 Reclamanta solicită Tribunalului să oblige Comisia să prezinte, în temeiul măsurilor de organizare a procedurii, dosarul de anchetă administrativă și în special raportul final de anchetă și înscrisurile referitoare la acesta, precum și procesele-verbale ale audierilor efectuate în cadrul anchetei.
- 41 Tribunalul apreciază că, în contextul unei plângeri pentru hărțuire morală, este necesar, cu excepția unei împrejurări speciale, să se garanteze confidențialitatea mărturiilor obținute, inclusiv în cursul procedurii contencioase, în măsura în care perspectiva unei eventuale ridicări a acestei confidențialități în etapa contencioasă poate împiedica desfășurarea unor anchete neutre și obiective care să beneficieze de o colaborare fără rețineri a membrilor personalului chemați pentru a fi audiați în calitate de martori (Hotărârea Tribunalului din 12 decembrie 2012, Cerafogli/BCE, F-43/10, punctul 222, care face obiectul unui recurs aflat pe rolul Tribunalului Uniunii Europene, cauza T-114/13 P). Or, reclamanta nu a furnizat elemente suficiente pentru a justifica în speță o derogare de către Tribunal de la această măsură de precauție.
- 42 Având în vedere cele de mai sus și faptul că, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii, Comisia a prezentat raportul final de anchetă, fără anexe, care a fost transmis reclamantei, Tribunalul, declarându-se în orice caz suficient de lămurit de schimbul de memorii și de răspunsurile părților la măsurile de organizare a procedurii și la întrebările adresate în ședință, trebuie să respingă concluziile menționate anterior în ceea ce privește anexele la raportul final de anchetă.

B – Cu privire la concluziile prin care se urmărește anularea deciziei în litigiu

- 43 În susținerea concluziilor sale în anularea deciziei în litigiu, reclamanta invocă cinci motive, întemeiate pe o eroare vădită de apreciere și pe o eroare de drept, pe încălcarea articolului 1d din statut, pe încălcarea obligației de asistență, pe încălcarea obligației de solitudine și a principiului bunei administrări și, în sfârșit, pe încălcarea obligației de motivare.

1. Cu privire la primul motiv, întemeiat pe o eroare vădită de apreciere și pe o eroare de drept

a) Argumentele părților

- 44 Reclamanta apreciază că decizia în litigiu este afectată de o eroare vădită de apreciere, întrucât secretarul general al Comisiei, acționând în calitate de autoritate împuternicită să facă numiri (denumită în continuare „AIPN”), a considerat că comportamentele pe care reclamanta le reproșează atât conducerii sale, cât și colegilor săi nu puteau fi calificate drept hărțuire morală și, în consecință, a clasat definitiv cererea de asistență. În plus, reclamanta apreciază că Comisia a încălcat articolul 12a alineatul (3) din statut prin faptul că a condiționat existența unei hărțuiri morale de îndeplinirea unor condiții care nu sunt prevăzute de această dispoziție.
- 45 Astfel, potrivit reclamantei, sunt reunite toate condițiile pentru stabilirea existenței unei hărțuiri morale. În primul rând, aceasta precizează că comportamentele reproșate au un caracter intenționat, de lungă durată și repetitiv. În al doilea rând, pretinde că a suferit o degradare majoră a stării sale de sănătate și în special că a suferit, începând din anul 2006, de o depresie legată de hărțuirea morală la care a fost supusă. În al treilea rând, ea reproșează Comisiei că a concluzionat, în decizia prin care a fost respinsă reclamația, că „ancheta administrativă efectuată ca urmare a cererii de asistență [...] nu a putut stabili [...] că [reclamanta] făcea obiectul unui tratament discriminatoriu și degradant”, deși o

astfel de condiție nu este inclusă în definiția hărțuirii morale prevăzută la articolul 12a alineatul (3) din statut, care nu impune demonstrarea caracterului discriminatoriu al comportamentelor calificate drept hărțuire.

- 46 În ceea ce privește faptele, pentru perioada cuprinsă între anul 1999 și 30 septembrie 2004, și anume înainte ca doamna C să preia funcția de director al PMO, reclamanta pretinde că a fost supusă în mod progresiv unei atitudini negative și unor critici nejustificate din partea conducerii sale, precum și din partea unora dintre colegii săi, care o considerau drept o potențială concurentă pentru funcții de răspundere, deși prestațiile sale și atitudinea sa în cadrul serviciului nu se schimbaseră. Această atitudine negativă ar fi demonstrată de o scădere a evaluărilor sale, de o propunere ca ea să solicite pensionarea anticipată fără reducerea drepturilor la pensie (denumită în continuare „propunerea de a renunța la funcție”) pe care o consideră umilitoare, precum și de faptul că soluțiile pe care ea le propunea pentru anumite dosare problematice erau ignorate în mod sistematic. Potrivit reclamantei, aceste comportamente nu ar indica doar simple dezacorduri cu conducerea și cu o parte dintre colegii săi, ci ar constitui elemente ale hărțuirii morale.
- 47 Pentru perioada cuprinsă între 1 octombrie 2004, dată la care doamna C și-a început mandatul la conducerea PMO, și 5 decembrie 2007, dată la care reclamanta a formulat cererea de asistență, aceasta din urmă reproșează directorului său, doamna C, că a exclus-o în mod sistematic și repetat din grupurile de lucru și din reuniunile privind probleme care erau de competența sa, că i-a refuzat accesul la informații importante, că a refuzat să îi acorde resursele de personal suficiente pentru realizarea sarcinilor pe care trebuia să le îndeplinească și că a pus la îndoială competențele sale prin e-mailuri trimise în copie mai multor funcționari sau agenți.
- 48 În plus, reclamanta susține că decizia în litigiu este afectată de o eroare de drept în măsura în care exclude existența unei hărțuirii morale pentru motivul că „ancheta a demonstrat de asemenea că [doamna C] nu a avut nicio intenție răuvoitoare în privința [sa] și că stilul de conducere [al doamnei C] nu [o] viza în mod expres”.
- 49 Comisia solicită de la bun început Tribunalului să respingă ca inadmisibil prezentul motiv în temeiul articolului 35 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul de procedură, ca urmare a faptului că reclamanta, după ce a susținut în cererea sa introductivă că erau îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 12a alineatul (3) din statut, s-ar fi limitat să facă trimitere la anexele la cerere.
- 50 Pe fond, Comisia consideră că nu era îndeplinită niciuna dintre condițiile necesare pentru stabilirea existenței unei hărțuirii morale. Astfel, pe de o parte, niciunul dintre elementele invocate de reclamantă nu poate demonstra existența unei hărțuirii morale și, pe de altă parte, reclamanta nu ar fi demonstrat că ar fi suferit o atingere a integrității sale fizice și psihice.

b) Aprecierea Tribunalului

- 51 Cu titlu introductiv, Tribunalul constată că cererea introductivă prezintă în mod sintetic, coerent și inteligibil argumentele de fapt și de drept invocate în susținerea prezentului motiv și indică cu precizie elementele de probă în sprijinul argumentelor pe care le prezintă, făcând trimiteri la diferitele anexe. Rezultă că, în ceea ce privește prezentul motiv, cererea introductivă este conformă cu articolul 35 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul de procedură, astfel încât cauza de inadmisibilitate invocată de Comisie trebuie înlăturată.
- 52 Pe fond, Tribunalul amintește că articolul 12a alineatul (3) din statut nu face din intenția răuvoitoare a autorului prezumat al hărțuirii un element necesar pentru calificarea drept hărțuire morală (Hotărârea Tribunalului din 9 decembrie 2008, Q/Comisia, F-52/05, punctul 133, care nu a fost anulată cu privire la acest aspect prin Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 12 iulie 2011, Comisia/Q, T-80/09 P, și Hotărârea Tribunalului din 26 februarie 2013, Labiri/CESE, F-124/10, punctul 65).

- 53 Astfel, articolul 12a alineatul (3) din statut definește hărțuirea morală drept o „conduită abuzivă”, pentru a cărei stabilire trebuie să fie îndeplinite două condiții cumulative. Prima condiție se referă la existența unor comportamente, a unui limbaj, a unor acte, gesturi sau înscrisuri „de lungă durată, repetat[e] sau sistematic[e]” și care sunt „intenționate”. A doua condiție, separată de prima prin conjuncția coordonatoare „și”, impune ca aceste comportamente, acest limbaj, aceste acte, gesturi sau înscrisuri să aibă ca efect faptul că „aduc atingere personalității, demnității sau integrității fizice sau psihice ale unei persoane” (Hotărârea Q/Comisia, citată anterior, punctul 134, și Hotărârea Labiri/CESE, citată anterior, punctul 66).
- 54 Din faptul că adjectivul „intenționate” se referă la prima condiție, iar nu la a doua, se poate trage o dublă concluzie. Pe de o parte, comportamentele, limbajul, actele, gesturile și înscrisurile menționate la articolul 12a alineatul (3) din statut trebuie să prezinte un caracter voluntar, ceea ce exclude din domeniul de aplicare al acestei dispoziții actele care s-ar produce în mod accidental. Pe de altă parte, în schimb, nu este necesar ca aceste comportamente, acest limbaj, aceste acte, gesturi sau înscrisuri să fi fost săvârșite cu intenția de a aduce atingere personalității, demnității sau integrității fizice sau psihice ale unei persoane. Cu alte cuvinte, poate exista hărțuire morală în sensul articolului 12a alineatul (3) din statut fără ca autorul hărțuirii să fi intenționat, prin acțiunile sale, să discrediteze victima sau să îi degradeze în mod deliberat condițiile de muncă. Este suficient numai ca acțiunile sale, din moment ce au fost săvârșite intenționat, să fi determinat obiectiv astfel de consecințe (Hotărârea Q/Comisia, citată anterior, punctul 135, și Hotărârea Labiri/CESE, citată anterior, punctul 67).
- 55 Este important să se adauge că o interpretare contrară a articolului 12a alineatul (3) din statut ar avea ca rezultat lipsirea acestei dispoziții de orice efect util, din cauza dificultății de a dovedi intenția răuvoitoare a autorului unui comportament de hărțuire morală. Astfel, deși există cazuri în care o astfel de intenție se deduce în mod natural din acțiunile autorului, trebuie să se arate că astfel de cazuri sunt rare și că, în majoritatea situațiilor, autorul prezumat evită orice conduită care ar putea lăsa să se presupună intenția sa de a-și discredita victima sau de a-i degrada acesteia condițiile de muncă (Hotărârea Q/Comisia, citată anterior, punctul 136, și Hotărârea Labiri/CESE, citată anterior, punctul 68).
- 56 În Hotărârea din 16 mai 2012, Skareby/Comisia (F-42/10), Tribunalul a precizat că această calificare drept hărțuire este supusă condiției ca ea să aibă o existență obiectivă suficientă, astfel încât un observator imparțial și rezonabil, dotat cu o sensibilitate normală și aflat în aceleași condiții, să o considere excesivă și criticabilă (Hotărârea Skareby/Comisia, citată anterior, punctul 65).
- 57 În speță, este necesar să se examineze de la bun început dacă AIPN, care avea sarcina de a se pronunța cu privire la reclamație, a săvârșit o eroare de drept prin faptul că, în decizia prin care a fost respinsă reclamația, a exclus existența unei hărțuiri morale pentru motivul că reclamanta nu ar fi făcut obiectul unui tratament discriminatoriu. În această privință, Tribunalul amintește că, potrivit jurisprudenței, în cazul în care o decizie explicită prin care se respinge o reclamație a adus precizări importante cu privire la motivele reținute de administrație în decizia inițială, identificarea concretă a motivelor administrației trebuie să rezulte din coroborarea acestor două decizii (Hotărârea Skareby/Comisia, citată anterior, punctul 53 și jurisprudența citată).
- 58 Acestea fiind precizate, reiese din decizia prin care a fost respinsă reclamația că Comisia nu a considerat că existența unei discriminări reprezintă o condiție de care ar depinde recunoașterea unei hărțuiri. Astfel, ca răspuns la diferitele motive invocate de reclamantă, AIPN, care avea sarcina de a se pronunța cu privire la reclamație, s-a limitat să rețină că din raportul final de anchetă reiese că, pe de o parte, doamna C nu avea numai în raport cu reclamanta comportamentele pe care aceasta i le reproșează, ci acest mod de a acționa corespundea stilului său general de conducere a personalului și, pe de altă parte, că reclamanta era singura care percepea aceste comportamente ca fiind hărțuire morală și că simplul fapt că ea nu era de acord cu acest stil de conducere a personalului nu era suficient pentru a-l putea califica drept hărțuire morală.

- 59 Prin urmare, prezentul motiv, privind existența unei erori de drept, trebuie respins ca nefondat.
- 60 În continuare, este necesar să se examineze dacă, în lumina principiilor menționate mai sus, Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere prin faptul că a decis că comportamentele de care se plânge reclamanta nu constituie hărțuire morală. În acest scop, Tribunalul consideră că este necesar să trateze separat motivele pe care reclamanta le invocă pentru perioada cuprinsă între anul 1999 și 30 septembrie 2004 (denumită în continuare „prima perioadă”) și pe cele care privesc perioada ulterioară datei de 30 septembrie 2004 (denumită în continuare „a doua perioadă”).

Cu privire la motivele referitoare la prima perioadă

- 61 În primul rând, reclamanta susține că zvonurile negative care ar fi circulat cu privire la presupusele sale deficiențe în conducere ar fi avut ca efect determinarea unei scăderi a evaluărilor sale în rapoartele de evaluare pentru anii 1999-2002 în raport cu evaluările sale anterioare și evaluări inferioare în comparație cu evaluările altor colegi. Aceasta reclamă în plus faptul că tabelele comparative cu calificativele acordate șefilor de unitate au fost distribuite în cadrul ședințelor de conducere. Potrivit reclamantei, având în vedere faptul că ea apărea în tabelele respective ca fiind șeful de unitate cel mai puțin performant, printr-o astfel de distribuție se urmărea marginalizarea și izolarea sa.
- 62 În ceea ce privește rapoartele de evaluare a reclamantei, Tribunalul amintește că, potrivit unei jurisprudențe constante, notele și aprecierile, chiar negative, cuprinse într-un raport de evaluare nu pot fi, în sine, considerate indicii ale faptului că raportul ar fi fost întocmit în scopul hărțuirii morale (Hotărârea Tribunalului din 2 decembrie 2008, K/Parlamentul European, F-15/07, punctul 39).
- 63 În speță, reclamanta nu invocă niciun argument pentru a demonstra că nivelul prestațiilor sale ar fi fost evaluat în mod incorect și de altfel din dosar nu reiese că ar fi formulat reclamații împotriva rapoartelor de evaluare în litigiu. În plus, simplul fapt că reclamanta ar fi avut evaluări inferioare celor ale unora dintre colegii săi, chiar dacă acest lucru s-ar confirma, nu poate fi considerat un indiciu de hărțuire morală.
- 64 De asemenea, în ceea ce privește mai exact raportul de evaluare pentru perioada cuprinsă între 1 iulie 1999 și 30 iunie 2001, acesta conține o apreciere „excepțional” și nouă aprecieri „superior” și, prin urmare, nu este inferior raportului de evaluare pentru perioada anterioară, care conținea nouă aprecieri „superior” și o apreciere „normal”, astfel încât argumentul reclamantei întemeiat pe o scădere a evaluării sale nu corespunde situației de fapt. În ceea ce privește raportul de evaluare pentru perioada cuprinsă între 1 iulie 2001 și 31 decembrie 2002, simplul fapt că reclamanta a obținut 13 puncte de merit dintr-un total de 20 nu poate constitui în sine un indiciu de hărțuire, având în vedere faptul că numărul de puncte de merit primite de reclamantă în anii următori a crescut constant. Astfel, reclamanta a obținut 14,5 puncte de merit în anul 2003, 16 în anul 2004 și 16,5 în anii 2005 și 2006.
- 65 În privința distribuirii, în timpul ședințelor de conducere, a unor informații privind calificativele obținute de șefii de unitate, din dosar reiese că doamna C însăși, într-un e-mail din 6 aprilie 2005 adresat unui șef de unitate din cadrul PMO și în copie reclamantei, califică o astfel de distribuție drept „inutil[ă] și inadecvat[ă]”. Presupunând că o asemenea distribuție poate avea ca efect să aducă atingere personalității, demnității sau integrității psihice ale unei persoane, reclamanta menționează numai două episoade de această natură, care s-ar fi produs între anii 1999 și 2007, și, prin urmare, nu a demonstrat că acest comportament ar fi fost de lungă durată, repetat sau sistematic.
- 66 În al doilea rând, reclamanta califică drept hărțuire morală atât propunerea de a renunța la funcție care i-ar fi fost făcută de directorul său general cu ocazia întâlnirii în cadrul raportului său de evaluare pentru anul 2003, cât și propunerea de a deveni consilier al noului director al direcției B, director a cărui numire reclamanta o atacase prin sesizarea instanței Uniunii.

- 67 Tribunalul constată că, în contextul prezentei cauze, astfel de propuneri nu pot fi considerate fapte de hărțuire morală.
- 68 În ceea ce privește propunerea de a renunța la funcție, din raportul final de anchetă reiese că directorul general în cauză a declarat că nu își amintește să fi făcut o astfel de propunere reclamantei, dar că, dacă împrejurarea se confirma, s-ar fi limitat să evoce ceea ce era o simplă posibilitate pentru reclamantă. În plus, Tribunalul amintește că renunțarea la funcție este un mecanism care funcționează pe o bază voluntară și că, prin urmare, o eventuală propunere în acest sens nu poate în niciun caz obliga persoana căreia îi este adresată. Mai mult, dacă AIPN ar fi acceptat o cerere de a renunța la funcție a reclamantei, aceasta ar fi avut posibilitatea de a se pensiona anticipat, fără reducerea drepturilor sale la pensie. Or, presupunând că o astfel de propunere, care i-ar fi adus reclamantei avantaje economice foarte importante, ar fi fost făcută în mod real, reclamanta nu demonstrează în ce mod aceasta ar fi fost în mod obiectiv „umiltoare”.
- 69 Referitor la propunerea directorului general al DG Personal de a deveni consilier al noului director al Direcției B, domnul A, desigur, este adevărat că reclamanta candidase pentru același post de director și contestase în fața instanței Uniunii numirea domnului A. Totuși, întrucât reclamanta își manifestase în mai multe rânduri intenția de a deveni director, o eventuală perioadă de activitate în calitate de consilier al unui director ar fi putut să îi faciliteze dobândirea unei experiențe profesionale relevante, pe care ar fi putut să o valorifice în demersurile sale viitoare. Prin urmare, o astfel de propunere putea fi făcută atât în interesul serviciului, cât și în interesul reclamantei și, întrucât reclamanta nu a prezentat Tribunalului niciun element care să demonstreze că o astfel de propunere putea constitui o atingere adusă personalității, demnității sau integrității sale psihice, trebuie să se constate că propunerea menționată nu poate fi considerată un comportament care constituie hărțuire morală.
- 70 În al treilea rând, reclamanta menționează ca exemple de hărțuire morală anumite conflicte pe care le-a avut cu șefi de unitate și cu colegi. În special, aceasta pretinde că i s-au adresat remarci deplasate și umiltoare de către unul dintre colaboratorii directorului general al DG Personal în timpul prezentării unei reforme administrative întregului personal al acestei direcții generale. În plus, reclamanta prezintă schimburi de e-mailuri cu șeful unei alte unități din cadrul PMO, care o acuza că rezolvă problemele sale administrative „pe spinarea” unității respective.
- 71 Tribunalul constată că din raportul final de anchetă reiese că reacția colaboratorului directorului general al DG Personal fusese rezultatul unor critici vehemente ale reclamantei împotriva reformei prezentate personalului direcției generale în care își desfășurau activitatea. În ceea ce privește conflictul menționat anterior cu șeful unei alte unități din cadrul PMO, afirmațiile conținute în e-mailurile prezentate de reclamantă, departe de a putea fi calificate drept fapte care constituie hărțuire morală, trebuie privite ca fiind manifestarea unui conflict administrativ între doi șefi de unitate care se criticau în mod deschis în fața superiorului lor ierarhic. În această privință, Tribunalul amintește că faptul că un funcționar are relații dificile, chiar conflictuale, cu colegi sau cu superiori ierarhici nu constituie, în sine, dovada unei hărțuiri morale (Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 16 aprilie 2008, Michail/Comisia, T-486/04, punctul 61, Hotărârea Tribunalului din 10 noiembrie 2009, N/Parlamentul European, F-93/08, punctul 93).
- 72 În al patrulea rând, reclamanta invocă faptul că, în mai multe rânduri, candidatura sa pentru posturi de director a fost respinsă și că directorul general al DG Personal i-a recomandat în mod expres să nu își depună candidatura pentru funcții de răspundere.
- 73 Or, simplul fapt că nu a fost reținută candidatura reclamantei pentru posturi de director nu poate fi considerat hărțuire.
- 74 În plus, nici faptul că directorul general al reclamantei a exprimat îndoieli cu privire la capacitățile acesteia de a-și asuma sarcini de director, considerând-o însă un bun șef de unitate, nu poate constitui, în sine, un element de hărțuire morală. Pe de altă parte, din dosar nu reiese, iar reclamanta

nu invocă acest aspect, că directorul său general ar fi făcut afirmații ofensive sau umilitoare atunci când a exprimat îndoieli cu privire la capacitățile sale de a exercita funcția de director. În această privință, raportul final de anchetă prezintă afirmațiile directorului general în cauză, care susține că nu a „solicitat în mod brutal [reclamantei] să nu candideze”, ci a „urmărit să transmită mesajul (în modul cel mai neutru cu putință) că [el nu o încuraja] să candideze, întrucât [considera] că aceasta nu deținea capacitățile de conducere necesare”. Tribunalul amintește că nici observații negative adresate unui agent nu aduc totuși atingere personalității, demnității sau integrității fizice sau psihice ale acestuia, în măsura în care ele sunt formulate în termeni moderați și în care nu reiese din elementele din dosar că acestea s-ar baza pe acuzații abuzive și lipsite de orice legătură cu fapte obiective (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 24 februarie 2010, Menghi/ENISA, F-2/09, punctul 110).

- 75 În al cincilea rând, reclamanta consideră că un element concret al hărțurii morale la care ar fi fost supusă constă în excluderea sa sistematică din activitățile direcției generale în care își desfășura activitatea.
- 76 În special, reclamanta subliniază faptul că, la data transmiterii, la 15 octombrie 2002, a noii organigrame a DG Personal, ea ar fi fost singurul șef de unitate care nu beneficiase de o dispoziție tranzitorie constând în atribuirea temporară a două titluri, unul de „șef de unitate” și celălalt de „șef de unitate interimar”. Tribunalul constată că, având în vedere larga putere de apreciere a instituțiilor în ceea ce privește organizarea serviciilor lor, faptul că reclamanta nu a fost desemnată să exercite o funcție temporară, limitată la o perioadă de două luni, nu poate fi considerat un indiciu de hărțuire.
- 77 În plus, reclamanta critică faptul că a fost exclusă, în noiembrie 2002, de pe lista participanților la un studiu privind concediile și absențele, deși ea era principala persoană interesată, iar ulterior, în martie 2004, de pe lista oratorilor care urmau să informeze personalul Comisiei cu privire la noile adaptări ale reformei în materie de drepturi individuale și de alocații familiale.
- 78 Tribunalul constată mai întâi că reclamanta critică în cererea sa introductivă faptul că a fost exclusă din numai două reuniuni în prima perioadă, astfel încât afirmația sa că a fost exclusă „sistematic” din activitățile direcției generale în care își desfășura activitatea nu corespunde situației de fapt.
- 79 De asemenea, în ceea ce privește mai exact participarea la studiul realizat în noiembrie 2002, reiese din e-mailul din 11 noiembrie 2002, adresat reclamantei de un asistent al directorului general al DG Personal, că acest asistent îl desemnase mai întâi pentru a participa la studiul în cauză pe șeful de unitate interimar al noii unități competente pentru problemele legate de concedii și de absențe și că, în urma refuzului acestuia, reclamanta fusese ulterior invitată să participe la studiu. În această privință, asistentul în cauză îi scrisese reclamantei că „participarea [sa] [...] [era] bine-venită și, dacă [aceasta dorea] să facă parte din grupul de coordonare, [era] și mai bine-venită”. Această invitație de a face parte din grupul de coordonare demonstrează în mod clar că nu exista nicio intenție de a o exclude pe reclamantă din studiul respectiv.
- 80 Referitor la excluderea reclamantei de pe lista oratorilor care aveau sarcina să informeze personalul Comisiei cu privire la reforma în materie de drepturi individuale și de alocații familiale, alegerea oratorilor pentru o astfel de prezentare ținea de larga putere discreționară a administrației. Având în vedere opoziția foarte puternică față de reformă pe care reclamanta o exprimase deja, alegerea de a nu o invita să prezinte reforma în cauză întregului personal nu este criticabilă.
- 81 În al șaselea rând, reclamanta susține că conducerea sa nu a luat în considerare ideile sau contribuțiile sale pentru soluționarea anumitor probleme administrative. Criticile reclamantei privesc în special trei dosare, și anume decizia Comisiei de a descentraliza gestionarea concediilor și a absențelor, gestionarea alocațiilor școlare și familiale, care era afectată de o întârziere importantă ca urmare a absenței prelungite a unui gestionar, și decizia de a crea noi structuri administrative, denumite „Oficii”, printre care PMO. Reclamanta susține că își prevenise conducerea cu privire la dificultățile și la riscurile pe care ea le vedea în aceste trei dosare și că a propus în mod regulat soluții care au fost ignorate

sistematic și care au dat naștere unor aprecieri negative. În special, reclamanta a criticat în mai multe rânduri lipsa de resurse de personal suficiente pentru a pune în executare noile sarcini care erau atribuite treptat unității sale.

- 82 Tribunalul arată că, având în vedere larga putere de apreciere de care beneficiază instituțiile în organizarea serviciilor lor, nici deciziile administrative, chiar dacă acestea sunt dificil de acceptat, nici dezacordurile cu administrația cu privire la probleme care țin de organizarea serviciilor nu pot, singure, să demonstreze existența unei hărțuiri morale. În speță, prezentul motiv vizează efectiv decizia administrativă privind organizarea serviciilor și alocarea resurselor de personal diferitor servicii. Or, simplul fapt că administrația nu a urmat sugestiile reclamantei și nici nu a dat curs cererilor acesteia de suplimentare a efectivelor nu poate, în sine, demonstra o lipsă de ascultare și cu atât mai puțin o hărțuire morală din partea conducerii sale, ci cel mult existența unor divergențe de opinii.
- 83 Având în vedere analiza de mai sus, Tribunalul concluzionează că faptele prezentate de reclamantă, analizate izolat, nu permit să se demonstreze existența unei hărțuiri morale în prima perioadă.
- 84 În plus, chiar dacă se consideră aceste fapte în ansamblul lor, Tribunalul apreciază că, deși este posibil ca ele să fi fost resimțite de reclamantă ca fiind ofensatoare, nu constituie conduite abuzive de lungă durată, repetate sau sistematice, care se manifestă prin comportamente intenționate și care au în mod obiectiv ca efect faptul că aduc atingere personalității, demnității sau integrității fizice sau psihice a persoanei interesate.
- 85 Rezultă că reclamanta nu a demonstrat că Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere prin faptul că a apreciat, pentru prima perioadă, că comportamentele invocate de aceasta nu constituiau hărțuire morală în privința sa, nici analizate izolat, nici considerate în ansamblul lor. Prin urmare, motivele referitoare la această perioadă trebuie respinse ca nefondate.

Cu privire la motivele referitoare la a doua perioadă

- 86 Tribunalul constată de la bun început că decizia în litigiu se întemeiază pe raportul final de anchetă, care are următorul cuprins:

„[Doamna C] avea favoriți și nu era capabilă să ascundă o anumită preferință. [Unele] mărturii au confirmat că [doamna C] avea tendința să împartă colegii în cei pe care îi plăcea și cei pe care nu îi plăcea.

[...]

S-ar părea că [doamna C] nu are intenția răuvoitoare de a leza, că are acest stil «de școală veche», în care superiorii ierarhici aveau o atitudine aproape paternă față de angajații lor, și că nu își dă seama că destinarii remarcilor sale pot fi răniți.

Reiese de asemenea din anchetă că atitudinea [doamnei C] nu vizează un anumit coleg, ci o întreagă categorie de colegi pe care aceasta îi clasifica printre cei «răi» și din care [reclamanta] făcea parte, dar ea nu era singura. Mai mulți martori au declarat că aceeași persoană se poate afla într-o zi printre cei «buni», iar în ziua [următoare] printre cei «răi», în funcție de dispoziția [doamnei C] sau de alte împrejurări.”

- 87 Prin urmare, reiese chiar din cuprinsul raportului final de anchetă că concluzia potrivit căreia comportamentul doamnei C nu constituia hărțuire față de reclamantă era întemeiată în primul rând pe lipsa intenției răuvoitoare. Această concluzie este reluată de decizia în litigiu, potrivit căreia „ancheta a demonstrat de asemenea că [doamna C] nu a avut nicio intenție răuvoitoare în privința [reclamantei]”. Or, această interpretare a anchetatorului din raportul în cauză și a AIPN din decizia în

litigiu nu ține seama de faptul că poate exista hărțuire morală în sensul articolului 12a alineatul (3) din statut fără ca autorul hărțuirii să fi intenționat, prin acțiunile sale, să discrediteze victima sau să îi degradeze în mod deliberat condițiile de muncă (a se vedea Hotărârea Q/Comisia, citată anterior, punctul 144, și Hotărârea Labiri/CESE, citată anterior, punctul 68), chiar atunci când un comportament identic este manifestat față de mai mulți funcționari.

- 88 Constatarea anchetatorului potrivit căreia doamna C nu își dădea seama „că destinatarii remarcilor sale [puteau] fi răniți” ar putea fi relevantă pentru a răspunde la întrebarea privind existența sau inexistența unei intenții răuvoitoare, dar nu demonstrează nicidecum că comportamentul acesteia nu putea constitui hărțuire morală în sensul articolului 12a alineatul (3) din statut. În orice caz, Tribunalul arată că o astfel de constatare nu corespunde situației de fapt în ceea ce o privește pe reclamantă, care, în e-mailul din 25 mai 2005 adresat doamnei C, îi precizase în mod clar acesteia că aprecia că unele dintre comportamentele sale aduceau „atingere demnității și profesionalismului responsabililor de dosare” și constituiau hărțuire morală.
- 89 Din raportul final de anchetă reiese de asemenea că anchetatorul a considerat că comportamentul doamnei C nu constituia hărțuire morală întrucât nu o viza în mod special pe reclamantă, ci un număr nedefinit de alte persoane. Or, o asemenea constatare nu are niciun temei juridic. Astfel, departe de a înlătura caracterul de hărțuire al comportamentului descris, o asemenea constatare nu poate decât să agraveze încălcarea articolului 12a alineatul (1) din statut, care interzice „[oricărui] funcționar[...] orice formă de hărțuire morală”. Potrivit logicii anchetatorului, pentru a evita acuzațiile de hărțuire în privința unei persoane, presupusul autor al hărțuirii, în loc să pună capăt conduitei incriminate, și-ar putea extinde comportamentul la un număr mai mare de persoane, ceea ce este în mod evident absurd.
- 90 În consecință, trebuie să se constate că, potrivit propriului conținut, decizia în litigiu se întemeiază pe o interpretare a noțiunii de hărțuire morală contrară articolului 12a alineatul (3) din statut.
- 91 În orice caz, Tribunalul arată că, în aprecierea anumitor fapte invocate de reclamantă, decizia în litigiu este afectată de o eroare vădită de apreciere.
- 92 Astfel, pentru a doua perioadă, reclamanta reproșează doamnei C mai multe comportamente și în special faptul că i-a adresat remarci sau critici degradante în timpul unor întâlniri sau în e-mailuri trimise mai multor persoane, precum și faptul că a procedat la excluderea sa sistematică.
- 93 În această privință, din raportul final de anchetă reiese că doamna C avea tendința „[să] se dedea la comentarii cu privire la probleme private ale personalului, [să] pună terți sau colegi în [copia] mesajelor sale, [să] ia contact direct cu gestionarii, trecând peste șefii de unitate, sau [să] aibă o predilecție pentru [unii] colegi mai degrabă decât pentru alții”. În plus, raportul în cauză prezintă mai multe e-mailuri care ar demonstra că doamna C „lua uneori decizii fără a-l consulta pe șeful de unitate interesat”. Pe de altă parte, din raportul final de anchetă reiese că doamna C însăși a declarat în cursul audierii sale că a făcut remarci negative la adresa unor șefi de unitate aflați sub autoritatea sa în răspunsuri pe care le furniza unor funcționari sau agenți care se adresaseră PMO, punând șefii de unitate în cauză în copie, dar că acest comportament nu era decât „expresia preocupării sale de a furniza un serviciu impecabil și rapid”.
- 94 În primul rând, Tribunalul observă că unele dintre comportamentele doamnei C menționate anterior aveau un caracter voluntar și repetitiv și puteau determina în mod obiectiv consecințe care să conducă la discreditarea reclamantei sau la degradarea condițiilor sale de muncă.
- 95 În special, reclamanta critică faptul că doamna C dădea „în mod direct instrucțiuni personalului aflat sub autoritatea sa și fără a o preveni”. Or, un astfel de comportament, atunci când nu este justificat de împrejurări speciale (a se vedea în acest sens Hotărârea Skareby/Comisia, citată anterior, punctul 80), este susceptibil să determine pierderea oricărei credibilități a unui șef de unitate în fața personalului

său și, prin urmare, poate fi calificat drept hărțuire morală. În speță, Comisia nu oferă Tribunalului nicio explicație care să demonstreze că împrejurări speciale puteau justifica respectivul comportament contestat și, în această privință, anchetatorul se limitează să afirme, în raportul final de anchetă, că doamna C avea un stil de conducere „foarte direct și de tip «micromanagement»”. În aceste împrejurări, Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere prin faptul că a exclus posibilitatea ca acest comportament reproșat doamnei C să fi putut constitui hărțuire morală.

- 96 În plus, reclamanta consideră că Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere întrucât nu a apreciat ca fiind hărțuire morală faptul că reclamanta a fost supusă unor critici directe privind competențele sale, formulate în public sau în schimburile de e-mailuri adresate altor funcționari. Comisia răspunde că, potrivit jurisprudenței, mesaje al căror conținut intră în cadrul obișnuit al unui raport ierarhic, precum mesajele pe care le invocă reclamanta, nu constituie hărțuire morală.
- 97 Tribunalul constată că, deși critica activității unui subordonat trebuie admisă, cu riscul de a face gestionarea unui serviciu practic imposibilă, jurisprudența invocată de Comisie precizează că intră în cadrul obișnuit al unui raport ierarhic mesaje care nu conțin nicio formulă defăimătoare sau răuvoitoare și care sunt trimise exclusiv persoanei interesate sau trimise în copie atunci când interesul serviciului justifică acest lucru (Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 25 octombrie 2007, Lo Giudice/Comisia, T-154/05, punctele 104 și 105). Or, Tribunalul constată că raportul final de anchetă se limitează să menționeze că doamna C avea un stil „de școală veche” în care superiorii ierarhici „aveau o atitudine aproape paternă față de angajații lor”, fără a preciza motive legate de interesul serviciului care ar putea eventual justifica transmiterea în copie către mai mulți colegi, inclusiv gestionari care lucrau sub controlul direct al reclamantei sau funcționari care solicitaseră informații serviciului reclamantei, a unor mesaje care conțineau critici deschise la adresa acesteia.
- 98 În lumina celor de mai sus, este necesar să se anuleze decizia în litigiu, în măsura în care, pentru a doua perioadă, aceasta se întemeiază pe un raport final de anchetă afectat de o eroare vădită de apreciere, întrucât exclude că poate constitui hărțuire morală, pe de o parte, faptul că un director dă în mod regulat și direct instrucțiuni personalului fără a-l informa despre acest lucru pe șeful de unitate responsabil și fără să existe împrejurări speciale care să poată justifica acest comportament și, pe de altă parte, faptul că un superior ierarhic transmite mesaje care conțin critici deschise la adresa unui funcționar, punând în copie mai mulți colegi, fără să existe exigențe impuse de serviciu care ar justifica această practică.
- 99 Întrucât decizia în litigiu trebuie anulată în ceea ce privește a doua perioadă din cauza unei erori de drept și a unei erori vădite de apreciere, Tribunalul apreciază că nu este necesar să se analizeze celelalte motive invocate de reclamantă privind a doua perioadă.

2. Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 1d din statut

a) Argumentele părților

- 100 Reclamanta consideră că decizia în litigiu încalcă articolul 1d din statut întrucât ea ar fi fost victima unei discriminări legate de vârstă. În această privință, reclamanta consideră că începutul hărțuirii morale la care a fost supusă ar coincide cu data de la care a devenit eligibilă pentru procedura de pensionare anticipată.
- 101 Pârâta solicită respingerea acestui motiv.

b) Aprecierea Tribunalului

- 102 Tribunalul constată că reclamanta se limitează la simple supoziții, fără a furniza niciun element care să demonstreze că ar fi fost victima unei discriminări pe criterii de vârstă.
- 103 Prin urmare, prezentul motiv trebuie respins ca inadmisibil.

3. *Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea obligației de asistență*

a) Argumentele părților

- 104 Reclamanta consideră că decizia în litigiu trebuie anulată ca urmare a încălcării de către Comisie a obligației sale de asistență.
- 105 În special, reclamanta reproșează Comisiei că nu a adoptat imediat măsuri de urgență în urma demersurilor informale pe care aceasta le-ar fi făcut între anul 2001 și luna ianuarie 2006 și nici ca urmare a cererii din 5 decembrie 2007, prin care a solicitat de asemenea Comisiei, pe lângă deschiderea anchetei, să „[o] protejeze atât prin directive interne [...], cât și prin rambursarea cheltuielilor [suportate]”.
- 106 Comisia răspunde că demersurile informale făcute de reclamantă nu ar fi evidențiat elemente de hărțuire morală, ceea ce ar explica lipsa adoptării unor măsuri de urgență în urma formulării cererii de asistență. În plus, Comisia arată că reclamanta s-a aflat în concediu medical de lungă durată începând din luna februarie 2008 și că nu a mai fost reintegrată în funcție înainte de pensionarea sa, în februarie 2009.

b) Aprecierea Tribunalului

- 107 Tribunalul amintește că articolul 24 din statut, care impune instituțiilor o obligație de asistență față de funcționarii lor, este cuprins în titlul II, referitor la „drepturile și obligațiile funcționarului”. În consecință, în orice situație care reunește condițiile de fapt necesare, această obligație de asistență corespunde unui drept al funcționarului în cauză prevăzut în statut (Hotărârea Comisia/Q, punctul 52 de mai sus, punctul 83).
- 108 În temeiul obligației de asistență prevăzute de dispoziția menționată mai sus, administrația trebuie, în prezența unui incident incompatibil cu ordinea și cu liniștea serviciului, să intervină cu toată energia necesară și să răspundă cu rapiditatea și cu solitudinea impuse de împrejurările din speță pentru stabilirea faptelor și pentru adoptarea, în cunoștință de cauză, a măsurilor adecvate. În acest scop, este suficient ca funcționarul care solicită protecția instituției să aducă un început de dovadă cu privire la realitatea atacurilor al căror obiect afirmă că este. În prezența unor astfel de elemente, revine instituției în cauză sarcina de a adopta măsurile adecvate, în special procedând la o anchetă administrativă pentru a stabili faptele aflate la originea plângerii (Hotărârea Comisia/Q, citată anterior, punctul 84 și jurisprudența citată) și, dacă este cazul, adoptând măsuri provizorii de distanțare pentru a proteja, cu titlu preventiv, sănătatea și securitatea funcționarului despre care se prezumă a fi victimă a unuia dintre actele prevăzute de această dispoziție (Hotărârea Comisia/Q, citată anterior, punctul 92).
- 109 Cu toate acestea, motivul întemeiat pe încălcarea obligației de asistență ca urmare a neadoptării unor măsuri de precauție nu poate fi invocat în mod util, astfel cum procedează reclamanta, în susținerea unor concluzii prin care se solicită anularea unei decizii, precum decizia în litigiu, de a încheia definitiv o anchetă privind fapte de hărțuire a căror victimă pretinde că a fost un agent.

110 Astfel, chiar presupunând că reclamanta poate demonstra că, întrucât nu a adoptat astfel de măsuri cu rapiditatea impusă de situație, Comisia și-ar fi încălcat obligația de asistență, o asemenea încălcare a articolului 24 din statut nu ar avea niciun efect asupra legalității deciziei în litigiu (a se vedea, în ceea ce privește consecințele unei eventuale nelegalități a unei decizii de suspendare a unui funcționar asupra legalității sancțiunii disciplinare pronunțate împotriva funcționarului în cauză, Hotărârea Tribunalului din 17 iulie 2012, BG/Ombudsmanul European, F-54/11, punctul 83, care face obiectul unui recurs aflat pe rolul Tribunalului Uniunii Europene, cauza T-406/12 P; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea Cerafogli/BCE, citată anterior, punctul 210), cu atât mai mult cu cât reclamanta nu solicită Comisiei să adopte măsuri asigurătorii pentru protejarea probelor în susținerea cererii sale de asistență.

111 Prin urmare, prezentul motiv trebuie respins ca inoperant.

4. Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe încălcarea obligației de solitudine și a principiului bunei administrări

a) Argumentele părților

112 Reclamanta împarte acest motiv în două critici, care vizează durata nerezonabilă a anchetei și, respectiv, desfășurarea acesteia.

113 Prin intermediul primei critici, reclamanta consideră că durata totală a anchetei, de 32 de luni, nu este rezonabilă și că faptul că anchetatorul era responsabil și de alte sarcini care l-ar fi împiedicat să se dedice anchetei nu poate infirma această concluzie, întrucât revenea Comisiei obligația de a asigura buna organizare a activităților legate de examinarea plângerii sale.

114 Prin intermediul celei de a doua critici, reclamanta își exprimă regretul că „[numai] 10 persoane” au fost audiate de Comisie în cadrul anchetei, deși ea oferise în cererea sa de asistență o listă de 52 de martori. În plus, aceasta observă că anchetatorul nu a dat curs cererii sale prin care îi solicita să consulte serviciul medical și să ia cunoștință de dosarele serviciului de mediere al Comisiei privind existența unor plângeri referitoare la pretinsul comportament abuziv al doamnei C față de alți funcționari. În sfârșit, aceasta apreciază că ancheta ar fi fost încredințată unor persoane care nu aveau nicio experiență specifică în materie de hărțuire morală. Reclamanta consideră, în concluzie, că desfășurarea generală a anchetei ar demonstra importanța redusă acordată de Comisie soluționării cererii sale.

115 Comisia solicită respingerea acestui motiv.

b) Aprecierea Tribunalului

116 În ceea ce privește prima critică, cu titlu introductiv, Tribunalul amintește că obligația de a respecta un termen rezonabil în desfășurarea procedurilor administrative constituie un principiu general de drept al Uniunii, a cărui respectare trebuie să fie asigurată de instanța Uniunii și care este preluat, drept componentă a dreptului la bună administrare, la articolul 41 alineatul (1) din cartă (Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 11 aprilie 2006, Angeletti/Comisia, T-394/03, punctul 162, Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 6 decembrie 2012, Füller-Tomlinson/Parlamentul European, T-390/10 P, punctul 115, Hotărârea Tribunalului din 11 mai 2011, J/Comisia, F-53/09, punctul 113).

117 În plus, atunci când instituțiile trebuie să facă față unei probleme atât de grave ca hărțuirea morală, acestea au obligația de a răspunde cu rapiditate și cu solitudine funcționarului care formulează o cerere în temeiul articolului 24 din statut. De altfel, Comisia însăși consideră, la punctul 6.1 din

Decizia din 26 aprilie 2006 referitoare la politica în domeniul protecției demnității persoanei și la lupta împotriva hărțuirii morale și sexuale în cadrul Comisiei, că „orice cerere de asistență a unei persoane care prezintă o situație de hărțuire morală [trebuie să fie] tratată în cel mai scurt timp posibil” (denumită în continuare „decizia din 26 aprilie 2006”).

- 118 În speță, reclamanta a formulat cererea sa de asistență la 5 decembrie 2007, iar decizia de clasare definitivă i-a fost comunicată la 10 august 2010, respectiv după mai mult de doi ani și opt luni.
- 119 Or, chiar dacă durata totală a procedurii pare a fi la prima vedere neobișnuit de lungă, este necesar să se amintească faptul că, potrivit unei jurisprudențe constante, împrejurarea că, încălcând obligația de solitudine, AIPN nu a răspuns cu celeritatea necesară la o cerere de asistență în temeiul articolului 24 din statut nu poate, singură, să afecteze legalitatea deciziei de încheiere definitivă a unei anchete pentru hărțuire deschise pe baza respectivei cereri de asistență. Astfel, deși o asemenea decizie trebuia să fie anulată exclusiv din cauza caracterului său tardiv, noua decizie care ar trebui să o înlocuiască nu ar putea avea în niciun caz un caracter mai puțin tardiv (Hotărârea Tribunalului din 18 mai 2009, Meister/OAPI, F-138/06 și F-37/08, punctul 76).
- 120 Prin urmare, prima critică este inoperantă și trebuie respinsă.
- 121 În ceea ce privește a doua critică, având ca obiect desfășurarea anchetei, argumentul întemeiat pe lipsa de experiență a anchetatorului nu poate fi reținut. Astfel, se impune mai întâi constatarea că reclamanta însăși solicitase secretarului general al Comisiei să încredințeze ancheta unui anchetator din afara DG Personal. În plus, din dosar reiese că anchetatorul a beneficiat pe parcursul întregii anchete de colaborarea tehnică a IDOC și în special de asistența unui membru experimentat al IDOC. În sfârșit, având în vedere larga putere de apreciere de care se bucură instituțiile în alegerea persoanelor cărora le încredințează o anchetă pentru fapte de hărțuire, reclamanta nu poate contesta în mod valabil alegerea Comisiei bazându-se pe o pretinsă lipsă de experiență a anchetatorului și a membrului IDOC care l-a asistat.
- 122 În ceea ce privește argumentul întemeiat pe domeniul limitat al anchetei, se impune constatarea că din raportul final de anchetă reiese că anchetatorul afirmă că a efectuat activități de anchetă și de culegere de informații la mediatorul Comisiei și la serviciul medical al Comisiei.
- 123 Referitor la numărul și la alegerea martorilor, este adevărat că anchetatorul a decis să audieze numai 12 persoane, pe lângă reclamantă, și că unele dintre acestea făceau parte dintre persoanele pe care reclamanta le acuzase că au hărțuit-o sau că nu au reacționat la hărțuirea a cărei victimă pretindea că a fost.
- 124 Însă trebuie să se observe că autoritatea responsabilă de o anchetă administrativă, care trebuie să instrumenteze dosarele care îi sunt atribuite în mod proporțional, dispune de o putere largă de apreciere în ceea ce privește desfășurarea anchetei și în special în ceea ce privește evaluarea calității și a utilității cooperării anumitor martori (a se vedea Hotărârea Skareby/Comisia, citată anterior, punctul 38).
- 125 Or, Tribunalul consideră că anchetatorul dispunea de elemente suficiente la dosar pentru a putea stabili dacă faptele pe care le invoca reclamanta constituiau sau nu constituiau hărțuire morală. În special, în ceea ce privește a doua perioadă, anchetatorul a identificat fapte care puteau demonstra existența unei hărțuirii morale, chiar dacă acesta a ajuns la concluzia că în speță nu fusese stabilită existența niciunei hărțuiri.
- 126 În lumina acestor împrejurări, nu se poate reproșa anchetatorului că a încălcat obligația sa de solitudine și nici principiul bunei administrări prin faptul că a decis să audieze un număr de martori mai mic decât cel propus de reclamantă.

127 În consecință, a doua critică a prezentului motiv trebuie respinsă ca nefondată, iar al patrulea motiv trebuie respins în întregime.

5. Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe încălcarea obligației de motivare

a) Argumentele părților

128 Reclamanta susține că, prin decizia în litigiu, Comisia exclude existența unei hărțuiri morale bazându-se pe raportul final de anchetă, precum și pe mărturiile obținute în cursul acesteia. Cu toate acestea, și în pofida solicitărilor sale exprese în acest sens, nu i-au fost transmise nici raportul final de anchetă, nici procesele-verbale de audiere a martorilor.

129 În consecință, reclamanta consideră că nu a fost în măsură să aprecieze temeinicia deciziei în litigiu și că a fost obligată să introducă prezenta acțiune pentru a cunoaște motivarea acesteia.

130 Comisia răspunde, pe de o parte, că decizia în litigiu este suficient de motivată și, pe de altă parte, că articolul 25 din statut nu include obligația de a comunica raportul final al anchetei administrative și nici procesul-verbal al audierilor efectuate în acest cadru. În ședință, Comisia a afirmat că aprecierea caracterului exhaustiv al motivării nu se poate face în mod abstract, ci trebuie efectuată în lumina particularităților speței. În această privință, specificitatea anchetei ar consta în faptul că s-ar fi desfășurat cu implicarea foarte strânsă a reclamantei, care, prin urmare, ar fi beneficiat de un statut de „martor privilegiat” și ar fi avut un rol activ pe întreg parcursul procedurii. În plus, potrivit Comisiei, reclamanta avea posibilitatea de a completa motivarea în decizia prin care a fost respinsă reclamația, lucru pe care de altfel l-ar fi făcut.

b) Aprecierea Tribunalului

Observații introductive

131 Tribunalul a analizat primele patru motive luând în considerare textul deciziei în litigiu, decizia prin care a fost respinsă reclamația și raportul final de anchetă, care a fost prezentat de Comisie și transmis reclamantei numai în cadrul măsurilor de organizare a procedurii decise de Tribunal. Prin intermediul celui de al cincilea motiv invocat, reclamanta critică lipsa motivării a înseși deciziei în litigiu. Prin urmare, Tribunalul va examina mai întâi dacă decizia în litigiu era însoțită de o motivare suficientă și, în continuare, în cazul unui răspuns negativ, dacă motivarea deciziei în litigiu putea fi completată în etapa deciziei prin care a fost respinsă reclamația sau în timpul procedurii jurisdicționale.

Cu privire la netransmiterea raportului de anchetă reclamantei înainte de introducerea acțiunii

132 Tribunalul observă că, în ceea ce privește o decizie de încheiere definitivă a unei anchete administrative deschise ca răspuns la o cerere de asistență formulată în temeiul articolului 24 din statut, articolul 25 al doilea paragraf din statut nu impune nicio obligație explicită de a transmite petentului nici raportul final al anchetei administrative, nici procesele-verbale ale audierilor efectuate în acest cadru.

133 Totuși, sub rezerva protejării intereselor persoanelor care au fost învinuite și ale celor care au depus mărturie în cadrul anchetei, nicio dispoziție a statutului nu interzice transmiterea raportului final de anchetă către un terț care ar avea un interes legitim să ia cunoștință de acesta, astfel cum este cazul persoanei care a formulat o cerere în temeiul articolului 24 din statut. Pe de altă parte, din jurisprudență reiese că instituțiile au adoptat uneori această soluție, transmițând reclamanților raportul final de anchetă fie înainte de introducerea acțiunii, anexându-l la decizia finală adoptată cu

privire la plângere (Hotărârea Lo Giudice/Comisia, citată anterior, punctul 163, Hotărârea Cerafogli/BCE, citată anterior, punctul 108), fie, precum în prezenta cauză, în executarea unei măsuri de organizare a procedurii decise de Tribunal.

- 134 În orice caz, Tribunalul amintește că obiectul prezentului motiv este conformitatea deciziei în litigiu cu prevederile articolului 25 al doilea paragraf din statut. În consecință, nu este necesar ca, în cadrul prezentului motiv, Tribunalul să soluționeze problema eventualei existențe a unei obligații a Comisiei de a transmite reclamantei raportul final de anchetă și procesele-verbale de audiere a martorilor. Astfel, este perfect posibil ca o decizie de încheiere definitivă a unei anchete privind fapte de hărțuire să poată fi suficient de motivată fără a se recurge la alte elemente externe.
- 135 Rezultă că critica întemeiată pe netransmiterea raportului final de anchetă și a proceselor-verbale ale audierilor anexate la acesta trebuie respinsă ca inoperantă.

Cu privire la motivarea deciziei în litigiu

- 136 În ceea ce privește obligația de motivare a deciziilor care lezează, Tribunalul amintește că printre garanțiile conferite de dreptul Uniunii în cadrul procedurilor administrative se înscrie în special principiul bunei administrări, consacrat la articolul 41 din cartă (a se vedea Hotărârea Tribunalului Uniunii din 27 septembrie 2012, Applied Microengineering/Comisia, T-387/09, punctul 76), care prevede printre altele „obligația administrației de a-și motiva deciziile”.
- 137 În plus, obligația de motivare a deciziilor care lezează constituie un principiu esențial al dreptului Uniunii, de la care nu se poate deroga decât în considerarea unor motive imperative (a se vedea Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 29 septembrie 2005, Napoli Buzzanca/Comisia, T-218/02, punctul 57 și jurisprudența citată, și Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 8 septembrie 2009, ETF/Landgren, T-404/06 P, punctul 148 și jurisprudența citată).
- 138 Potrivit unei jurisprudențe constante, motivarea impusă la articolul 296 TFUE trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 14 decembrie 2004, Swedish Match, C-210/03, punctul 63).
- 139 Obligația de a motiva orice decizie care lezează, prevăzută la articolul 25 al doilea paragraf din statut, care nu constituie decât reluarea în contextul specific al relațiilor dintre instituții și agenții lor a obligației generale prevăzute la articolul 296 TFUE, are scopul de a acorda părții interesate o indicație suficientă pentru a ști dacă decizia este bine fundamentată sau dacă este afectată de un viciu care permite contestarea legalității sale și de a permite instanței Uniunii să își exercite controlul asupra legalității deciziei în litigiu (Hotărârea Lo Giudice/Comisia, citată anterior, punctul 160).
- 140 În plus, jurisprudența referitoare la articolul 25 al doilea paragraf din statut a precizat că întinderea obligației de motivare a deciziilor care lezează trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare a deciziei în cauză, ci de asemenea în funcție de împrejurările concrete ale acesteia, precum și de normele juridice care reglementează materia respectivă (Hotărârea Lo Giudice/Comisia, citată anterior, punctul 163, Hotărârea Skareby/Comisia, citată anterior, punctul 74) și că, în principiu, motivarea trebuie comunicată persoanei interesate în același timp cu decizia care lezează (Hotărârea Curții din 26 noiembrie 1981, Michel/Parlamentul European, 195/80, punctul 22).
- 141 O interpretare strictă a obligației impuse la articolul 25 al doilea paragraf din statut este cu atât mai necesară atunci când decizia care lezează este, precum în speță, o decizie a AIPN de a încheia definitiv o anchetă care își are originea într-o cerere de asistență privind acuzații de hărțuire morală.

- 142 Astfel, contrar majorității actelor administrative care pot leza un funcționar, o decizie privind o cerere de asistență este adoptată într-o situație de fapt specifică. Mai întâi, o astfel de situație poate să dureze deja de mai multe luni sau, precum în prezenta cauză, chiar de mai mulți ani. De asemenea, după cum a arătat Tribunalul la punctul 32 din Hotărârea Skareby/Comisia, citată anterior, „faptele care constituie hărțuirea morală [...] pot avea efecte extrem de prejudiciabile asupra stării de sănătate a victimei”. În continuare, o situație de hărțuire, dacă este stabilită, nu afectează în principal interesele financiare sau cariera funcționarului, probleme pe care instituția le poate remedia rapid prin adoptarea unui act sau prin plata unei sume de bani persoanei interesate, ci aduce atingere personalității, demnității și integrității fizice sau psihice ale victimei, prejudiciu care nu poate fi reparat în întregime printr-o indemnizație financiară. În sfârșit, indiferent dacă acuzațiile de hărțuire sunt sau nu sunt întemeiate, ele sunt percepute ca atare de petent și, în temeiul obligației de solitudine, instituția este obligată să motiveze respingerea unei cereri de asistență într-un mod cât mai cuprinzător posibil, fără ca petentul să fie nevoit să mai aștepte răspunsul la o reclamație pentru a cunoaște motivele, răspuns pe care instituția ar putea chiar alege să nu îl furnizeze.
- 143 Tribunalul consideră că necesitatea de a motiva în mod cuprinzător decizia în litigiu era cu atât mai presantă în împrejurările speței, în care, potrivit declarațiilor reclamantei în ședință, serviciul responsabil cu efectuarea anchetelor în materie de hărțuire era considerat drept „primul avocat al Comisiei”. În această privință, ca răspuns la o întrebare a Tribunalului adresată în ședință, Comisia a declarat că, pe parcursul celor patru ani în care membrul personalului IDOC care l-a asistat pe anchetatorul în prezenta cauză a lucrat la IDOC, acest serviciu nu constatare niciodată existența unei hărțuiri morale, deși deschisese între cinci și zece anchete pe an.
- 144 În lumina acestor principii și a acestor împrejurări trebuie să aprecieze Tribunalul dacă motivarea deciziei în litigiu este conformă cu cerințele articolului 25 al doilea paragraf din statut.
- 145 Într-o foarte scurtă introducere, în decizia în litigiu se precizează că, astfel cum reiese din raportul final de anchetă, reclamanta „a avut posibilitatea pe întreg parcursul anchetei să contribuie la desfășurarea acesteia” și că „a fost informată în mod transparent cu privire la evoluția acesteia”. În continuare, decizia în cauză analizează separat prima și a doua perioadă.
- 146 În ceea ce privește prima perioadă, decizia în litigiu precizează că raportul final de anchetă evidențiază o „serie de divergențe” cu privire la anumite dosare între reclamantă, pe de o parte, și conducere și o parte dintre colegii săi, pe de altă parte. Însă decizia în litigiu menționează că aceste divergențe „care priveau exclusiv aspecte legate de muncă” au fost întotdeauna abordate în cadrul unor întâlniri de conducere sau prin intermediul unor note oficiale. În plus, potrivit deciziei în litigiu, „ancheta [...] nu a permis să se identifice animozitate”, ci mai degrabă „o anumită simpatie din partea foștilor [săi] colegi” față de reclamantă și nici existența unor zvonuri privind lipsa de competențe sau unele deficiențe ale acesteia în conducere. Apoi, decizia în cauză menționează că evaluările reclamantei pentru perioada cuprinsă între 1 iulie 1999 și 30 iunie 2001 și pentru perioada cuprinsă între 1 iulie 2001 și 31 decembrie 2002 au fost întocmite cu respectarea deplină a procedurilor și nu constituiau o scădere în raport cu cele anterioare. Decizia în litigiu amintește în continuare că nici o evaluare negativă, chiar repetată, nici „decizii manageriale dificil de acceptat” nu constituie, în sine, hărțuire.
- 147 Decizia în litigiu concluzionează în cele din urmă că, „[pe] baza documentației [...] prezentate [de reclamantă], a mărturiilor obținute în cursul anchetei și a analizei care a urmat, nu reiese că acțiunile persoanelor pe care [reclamanta] le invocă îndeplinesc criteriile articolului 12a din statut [...] nici luate izolat, nici analizate în ansamblul lor ca manifestare a unei «hărțuiri sistematice»”.
- 148 Ținând seama de această motivare, Tribunalul apreciază că decizia în litigiu abordează în mod sintetic, dar adecvat toate criticile invocate de reclamantă pentru perioada în cauză și îi furnizează acesteia o indicație suficientă pentru a-i permite să aprecieze temeinicia deciziei, iar Tribunalului să își exercite controlul.

- 149 În consecință, este necesar să se constate că, pentru prima perioadă, motivarea deciziei este conformă cu cerințele articolului 25 al doilea paragraf din statut, după cum a fost interpretat de jurisprudență, astfel încât prezentul motiv nu este fondat în măsura în care se referă la perioada menționată.
- 150 În schimb, în ceea ce privește a doua perioadă, decizia în litigiu se limitează să precizeze că „ancheta a demonstrat că [doamna C] avea un stil de conducere special, care uneori a displicut unor colegi și a putut fi ocazional perceput ca fiind lezant sau ofensiv, iar [reclamanta a] avut ocazia să [își] exprime dezacordul în această privință, și că subzistau dezacorduri între [reclamantă] și directoare cu privire la anumite decizii manageriale; t]otuși, ancheta a demonstrat de asemenea că [doamna C] nu a avut nicio intenție răuvoitoare [în privința reclamantei] și că stilul de conducere al acesteia nu [o] viza în mod expres”. Decizia în litigiu concluzionează că „nu reiese din anchetă că comportamentul [doamnei C] a putut în mod obiectiv aduce atingere demnității, personalității și integrității [reclamantei; n]u reiese din elementele din dosar, din mărturii și din analiza aprofundată a anchetei efectuate în mod independent și aprofundat, că a existat un comportament abuziv [în privința reclamantei] de natură să aducă atingere personalității, demnității sau integrității [sale] fizice sau psihice din partea unui [coleg] sau a unui grup de coleg[i]”.
- 151 În această privință, Tribunalul constată că decizia în litigiu nu abordează niciuna dintre criticile invocate de reclamantă în cererea sa, ci face trimitere, în privința temeiului său de fapt, la raportul final de anchetă, care i-a fost transmis reclamantei numai ca urmare a unei măsuri de organizare a procedurii decise de Tribunal în cadrul prezentei cauze.
- 152 Or, deși este adevărat că jurisprudența admite o motivare prin referire la un raport sau la un aviz el însuși motivat și comunicat (a se vedea Hotărârea Lo Giudice/Comisia, citată anterior, punctele 163 și 164, și Hotărârea Cerafogli/BCE, citată anterior, punctul 108 și jurisprudența citată), este totuși necesar ca un astfel de raport sau de aviz să fie efectiv comunicat persoanei interesate împreună cu actul care lezează, ceea ce nu s-a întâmplat în prezenta cauză.
- 153 Prin urmare, era imposibil pentru reclamantă ca, bazându-se numai pe decizia în litigiu, să conteste elementele de fapt reținute de anchetator sau concluziile trase de acesta, astfel încât, în ceea ce privește temeiul de fapt, motivarea deciziei în litigiu nu este conformă cu cerințele articolului 25 al doilea paragraf din statut.
- 154 În consecință, trebuie să se constate că, în ceea ce privește a doua perioadă, decizia în litigiu nu furnizează reclamantei decât un început de motivare, care, în sine, nu permite AIPN să își îndeplinească obligația care decurge din cuprinsul articolului 25 al doilea paragraf din statut.
- 155 Tribunalul amintește însă că jurisprudența admite, în cazul anumitor litigii între instituții și agenții lor, o moderare a obligației de motivare prevăzute la articolul 25 al doilea paragraf din statut.
- 156 Prin urmare, este necesar să se examineze dacă, după cum a susținut Comisia în memoriul său în apărare și în ședință, astfel de principii ale jurisprudenței trebuie să fie aplicate în prezenta cauză.
- Cu privire la posibilitatea de a completa motivarea deciziei în litigiu cu ocazia adoptării deciziei prin care a fost respinsă reclamația
- 157 Potrivit Comisiei, decizia prin care a fost respinsă reclamația i-a furnizat reclamantei o motivare detaliată, care i-a permis acesteia să evalueze oportunitatea de a formula o acțiune împotriva deciziei în litigiu, iar Tribunalului să aprecieze legalitatea deciziei în cauză.
- 158 Tribunalul amintește că, potrivit modului de redactare a articolului 25 al doilea paragraf din statut, decizia care lezează trebuie motivată, iar nu un act administrativ ulterior.

- 159 Este, desigur, adevărat că, potrivit jurisprudenței, AIPN are o obligație de motivare cel puțin în etapa respingerii reclamației și că, în special, administrația poate remedia o eventuală lipsă de motivare a unei decizii care lezează printr-o motivare adecvată prezentată în etapa în care se răspunde la reclamație, această din urmă motivare trebuind să coincidă cu motivarea deciziei împotriva căreia a fost îndreptată reclamația (Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 19 martie 1998, Tzoanos/Comisia, T-74/96, punctul 268, Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 1 aprilie 2009, Valero Jordana/Comisia, T-385/04, punctul 118, și Hotărârea Tribunalului din 26 mai 2011, Lebedef/Comisia, F-40/10, punctul 38). În plus, potrivit jurisprudenței, este permis administrației să remedieze caracterul insuficient pe care îl avea inițial motivarea unei decizii care lezează prin precizări complementare furnizate chiar în cursul procedurii în cazul în care, înainte de introducerea acțiunii, persoana interesată deținea deja elemente care constituiau un început de motivare (Hotărârea Skareby/Comisia, citată anterior, punctul 75 și jurisprudența citată).
- 160 Însă această interpretare jurisprudențială a articolului 25 al doilea paragraf din statut a fost elaborată la origine în contextul unor litigii privind legalitatea unor decizii de nepromovare, în care instanța Uniunii a decis că AIPN nu era obligată să motiveze deciziile de promovare față de candidații nepromovați, considerentele unei astfel de motivări putând produce prejudicii acestora (Hotărârea Curții din 6 mai 1969, Huybrechts/Comisia, 21/68, punctul 19, Hotărârea din 13 iulie 1972, Bernardi/Parlamentul European, 90/71, punctul 15, și Hotărârea din 30 octombrie 1974, Grassi/Consiliul, 188/73, punctele 11-17).
- 161 Treptat, această jurisprudență a fost extinsă la deciziile de respingere a candidaturii sau de excludere dintr-un concurs (a se vedea de exemplu Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 12 februarie 1992, Volger/Parlamentul European, T-52/90, punctul 36, și Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 30 noiembrie 1993, Perakis/Parlamentul European, T-78/92, punctele 50-52), înainte de a fi aplicată altor categorii de litigii precum, de exemplu, litigiile privind epuizarea concediului anual (Hotărârea Lebedef/Comisia, citată anterior).
- 162 Or, astfel de norme de interpretare permit, în anumite împrejurări, să se găsească un echilibru just între obligația de motivare a deciziilor care lezează, impusă la articolul 25 al doilea paragraf din statut, și alte cerințe legitime, precum cele legate de o bună administrare sau de protecția drepturilor terților.
- 163 Cu toate acestea, Tribunalul constată că, întrucât articolul 41 alineatul (2) litera (c) din cartă ridică dreptul de a primi o motivare a deciziilor administrative la rangul de principiu general fundamental de drept al Uniunii, orice excepție de la dispoziția articolului 25 al doilea paragraf din statut, potrivit căruia motivarea trebuie să fie în mod necesar sau cuprinsă în însăși decizia care lezează, sau comunicată în același timp cu aceasta, trebuie interpretată în mod restrictiv și trebuie să aibă o justificare obiectivă în împrejurările în care este adoptată decizia care lezează.
- 164 În plus, în contextul special al unei anchete deschise pe baza unei cereri de asistență în temeiul articolului 24 din statut și prin care se urmărește stabilirea existenței unor fapte de hărțuire a căror victimă consideră că a fost un agent, trebuie să se țină seama de obligația care revine instituției de a răspunde funcționarului care formulează o astfel de cerere cu rapiditate și cu sollicitudinea necesară în gestionarea unei situații atât de grave (a se vedea în acest sens Hotărârea Lo Giudice/Comisia, citată anterior, punctul 136).
- 165 Prin urmare, într-un asemenea context, obligația de motivare prevăzută la articolul 25 al doilea paragraf din statut trebuie interpretată în mod restrictiv, iar o decizie care se limitează să furnizeze în cuprinsul său doar un început de motivare nu poate răspunde cerințelor impuse de această dispoziție. Soluția contrară ar avea ca efect obligarea funcționarului care a formulat o cerere de asistență în temeiul articolului 24 din statut pentru fapte de hărțuire morală să introducă o reclamație pentru a dispune de o motivare a deciziei de încheiere definitivă a anchetei administrative în conformitate cu cerințele articolului 25 al doilea paragraf din statut. Or, astfel cum a recunoscut Comisia în ședință, finalitatea reclamației nu este de a obține motivele unei decizii care lezează, ci de a contesta temeinicia

acesteia. A permite administrației să se abțină să comunice motivarea deciziei sale cu privire la o cerere de asistență nu ar fi în mod vădit compatibilă nici cu obligația care revine instituțiilor de a acționa cu rapiditate și cu sollicitudinea impusă de o situație atât de gravă precum hărțuirea morală, nici cu obligația de a trata cererile de asistență în caz de hărțuire morală „în cel mai scurt timp posibil”, obligație pe care Comisia și-a impus-o prin decizia sa din 26 aprilie 2006.

166 Rezultă că, în cazul unei decizii prin care se încheie o anchetă deschisă ca răspuns la o cerere de asistență în temeiul articolului 24 din statut pentru fapte de hărțuire morală, instituțiile nu pot furniza în mod valabil persoanei interesate o motivare completă pentru prima dată în decizia prin care a fost respinsă reclamația fără a încălca obligația de motivare care le revine în temeiul articolului 25 al doilea paragraf din statut.

167 O astfel de soluție nu poate totuși aduce atingere posibilității instituțiilor de a introduce, la momentul adoptării deciziei prin care este respinsă reclamația, precizări cu privire la motivele reținute de administrație și nici posibilității Tribunalului de a lua în considerare aceste precizări cu ocazia examinării unui motiv prin care se contestă legalitatea deciziei (a se vedea în acest sens Hotărârea Skareby/Comisia, citată anterior, punctul 53).

– Cu privire la luarea în considerare a împrejurărilor în care a fost adoptată decizia în litigiu

168 Comisia susține că reclamanta a avut un rol activ în desfășurarea anchetei, că a avut posibilitatea să contribuie la aceasta prin prezentarea de documente și de observații și că a primit informații referitoare la evoluția anchetei.

169 În această privință, pentru a stabili dacă a fost îndeplinită cerința motivării prevăzută de statut, este necesar să fie luate în considerare nu numai documentele prin care este comunicată decizia, ci și împrejurările în care aceasta a fost adoptată și a fost adusă la cunoștința persoanei interesate (Hotărârea Tribunalului din 30 noiembrie 2010, Taillard/Parlamentul European, F-97/09, punctul 33). În speță, trebuie, pe de o parte, să se ia în considerare participarea reclamantei la anchetă și, pe de altă parte, să se examineze dacă, la momentul adoptării deciziei în litigiu, reclamanta deținea deja informațiile pe care se bazează respectiva decizie (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 8 iulie 1998, Aquilino/Consiliul, T-130/96, punctul 44 și jurisprudența citată).

170 Or, reiese din însuși textul deciziei în litigiu că aceasta se întemeiază pe raportul final de anchetă, care nu a fost transmis reclamantei decât în cursul procedurii contencioase. Prin urmare, în lipsa din decizia în litigiu a oricărei indicații contrare, reclamanta nu putea ști în ce măsură informațiile pe care ea le-a transmis pe întreg parcursul anchetei fuseseră luate în considerare de anchetator și nici, de altfel, dacă decizia în litigiu corespundea efectiv rezultatelor anchetei. Rezultă că lipsa inițială de motivare a deciziei în litigiu nu poate fi justificată de Comisie prin afirmația că aceasta se întemeia pe informații cunoscute de reclamantă.

171 Posibilitatea oferită reclamantei de a contribui la buna desfășurare a anchetei pare conformă cu respectarea principiului bunei administrări. Totuși, o astfel de participare nu constituie în sine o dovadă că reclamanta fusese informată cu privire la motivele care au determinat Comisia să respingă cererea sa de asistență. Astfel, chiar presupunând că reclamanta primise informații relevante în cursul procedurii de anchetă, fapt pe care Comisia nu l-a demonstrat, reclamanta putea presupune că acestea fuseseră înlocuite de motivarea pe care se întemeia decizia în litigiu.

172 În ceea ce privește informațiile referitoare la evoluția anchetei furnizate reclamantei, Comisia nu a demonstrat că, pe lângă prezentarea de scuze pentru întârzierile în îndeplinirea diverselor activități de anchetă, astfel de informații priveau motivele pe baza cărora a respins ulterior cererea de asistență a reclamantei.

173 În lumina tuturor celor de mai sus, este necesar să se constate că decizia în litigiu nu este suficient motivată în ceea ce privește motivele pentru care Comisia a clasat definitiv cererea de asistență a reclamantei pentru a doua perioadă și să se anuleze respectiva decizie în ceea ce privește această perioadă.

C – Cu privire la concluziile prin care se solicită despăgubiri

1. Argumentele părților

174 Reclamanta solicită repararea unui prejudiciu material și a unui prejudiciu moral ca urmare a hărțurii morale suferite și a nelegalităților săvârșite de Comisie în respingerea cererii sale de asistență.

175 În ceea ce privește prejudiciul material, concluziile prin care se solicită despăgubiri invocate de reclamantă cuprind, în esență, trei aspecte.

176 În primul rând, persoana interesată susține că hărțuirea morală suferită i-a afectat cariera și reputația în măsura în care ar fi avut ca rezultat afectarea sănătății sale fizice și psihice. În al doilea rând, reclamanta susține că încălcarea articolului 24 din statut și în special neadoptarea unor măsuri provizorii, precum o măsură de distanțare, ca urmare a cererii sale de asistență, i-a cauzat un prejudiciu. În al treilea rând, aceasta solicită repararea prejudiciului pe care pretinde că l-a suferit din cauza nerespectării de către Comisie a principiului bunei administrări și a obligației de solitudine și din cauza termenului nerezonabil în care Comisia a soluționat dosarul său.

177 Prejudiciul suferit ar fi reparat în parte, potrivit reclamantei, prin suportarea de către Comisie a cheltuielilor și a onorariilor avocaților săi aferente procedurii precontencioase și contencioase.

178 În ceea ce privește repararea prejudiciului moral, reclamanta consideră că acesta decurge din încălcarea de către Comisie a obligației de solitudine în soluționarea cererii sale de asistență și evaluează acest prejudiciu la 10 000 de euro.

179 Comisia răspunde că, întrucât hărțuirea morală nu a fost demonstrată, reclamanta nu a suferit niciun prejudiciu material sau moral și că, prin urmare, nu trebuie admisă cererea de despăgubiri. Ea mai arată că, în orice caz, potrivit unei jurisprudențe constante, pârâtul nu este obligat să suporte cheltuielile efectuate de reclamant în cursul fazei precontencioase.

2. Aprecierea Tribunalului

180 Reiese dintr-o jurisprudență consacrată că, în cadrul litigiilor dintre instituții și funcționarii acestora, dreptul la repararea prejudiciului este recunoscut atunci când sunt întrunite trei condiții cumulative, și anume nelegalitatea comportamentului imputat instituțiilor, caracterul real al prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între comportamentul respectiv și prejudiciul invocat (Hotărârea Comisia/Q, citată anterior, punctul 42 și jurisprudența citată). Faptul că una dintre aceste trei condiții lipsește este suficient pentru respingerea unei acțiuni în despăgubire (a se vedea Ordonanța Tribunalului din 16 martie 2011, Marcuccio/Comisia, F-21/10, punctele 22 și 23 și jurisprudența citată).

181 În ceea ce privește a treia condiție căreia îi este subordonată răspunderea instituțiilor, prejudiciul a cărui reparare se solicită trebuie să fie real și cert, obligația de a dovedi acest lucru revenind reclamantului (Hotărârea Tribunalului din 13 iunie 2012, BL/Comisia, F-63/10, punctul 98).

- 182 Or, reclamanta nu face trimitere, în înscrisurile sale, la niciun element din dosar care ar putea justifica realitatea sau întinderea pretinsului prejudiciu material, pe care de altfel nu îl cuantifică, limitându-se să declare că acest prejudiciu va fi în parte reparat prin suportarea de către Comisie a cheltuielilor și a onorariilor avocaților aferente procedurii precontencioase și contencioase. Mai mult, cererea nu conține nicio propunere de probe cu privire la acest aspect. Or, în temeiul articolului 35 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul de procedură, cererea introductivă trebuie să conțină probele propuse necesare pentru a demonstra realitatea și întinderea prejudiciului.
- 183 În lipsa elementelor de probă menționate, trebuie să se concluzioneze că reclamanta nu a justificat realitatea și întinderea prejudiciului material invocat. Prin urmare, se impune respingerea concluziilor reclamantei referitoare la despăgubiri în legătură cu prejudiciul material, fără a fi necesar ca Tribunalul să se pronunțe cu privire la existența celorlalte condiții.
- 184 În ceea ce privește prejudiciul moral, reclamanta consideră că acesta decurge din durata nerezonabilă a anchetei, precum și din lipsa de solitudine a Comisiei în soluționarea dosarului.
- 185 Tribunalul amintește că reclamanta a formulat cererea sa de asistență la 5 decembrie 2007 și că decizia în litigiu i-a fost comunicată la 10 august 2010, respectiv după mai mult de doi ani și opt luni. Or, având în vedere împrejurările cauzei, și chiar luând în considerare lungimea cererii de asistență și faptul că reclamanta a solicitat în mai multe rânduri anchete suplimentare, un astfel de termen nu poate fi în principiu calificat drept rezonabil.
- 186 Prin urmare, este necesar să se examineze dacă diferitele argumente invocate de Comisie pentru a justifica durata procedurii de anchetă sunt susceptibile să repună în discuție această concluzie.
- 187 Reiese din dosar că s-au scurs șase luni între data formulării cererii de asistență și decizia de a deschide o anchetă administrativă și de a însărcina cu aceasta un anchetator din afara DG Personal, decizie care a fost adoptată la 9 iunie 2008. Prin urmare, este vorba despre un termen cu două luni mai lung decât cel de patru luni stabilit la articolul 90 alineatul (1) din statut pentru adoptarea unei decizii implicite de respingere a unei cereri.
- 188 Totuși, jurisprudența în materia cererii de asistență în temeiul articolului 24 din statut a precizat deja că nu este exclus ca motive obiective, care pot fi legate în special de necesitatea unei bune organizări a anchetei, să poată justifica un termen mai lung pentru deschiderea respectivei anchete (Hotărârea Comisia/Q, citată anterior, punctul 105). În speță, având în vedere decizia, adoptată în mod corect, de a încredința ancheta unei persoane care nu face parte din DG Personal și lungimea cererii de asistență, care cuprinde aproximativ o mie de pagini, această întârziere a Comisiei nu poate fi considerată nerezonabilă.
- 189 În schimb, pentru perioada cuprinsă între 9 iunie 2008 și 9 martie 2009, dată la care anchetatorul a invitat-o pe reclamantă să depună mărturie în cadrul anchetei administrative, Comisia recunoaște că „nu a fost întreprins niciun act formal de anchetă”, împrejurare pentru care anchetatorul s-a scuzat în mai multe rânduri în fața reclamantei. Comisia justifică această întârziere referindu-se la volumul de muncă la care trebuia să facă față anchetatorul ca urmare a recente sale numiri ca director. Însă această considerație nu poate justifica faptul că, pe parcursul celor nouă luni menționate mai sus, ancheta a rămas într-un punct mort. Dacă anchetatorul nu era în măsură să își îndeplinească atribuțiile în cadrul anchetei, revenea Comisiei sarcina de a numi un alt anchetator sau, în orice caz, de a organiza activitățile sale astfel încât soluționarea cererii reclamantei să nu fie întârziată o perioadă atât de lungă.
- 190 Pentru perioada cuprinsă între 9 martie 2009 și 23 aprilie 2010, dată la care anchetatorul a prezentat raportul său secretarului general al Comisiei, Comisia justifică durata procedurii prin complexitatea anchetei și prin „numărul ridicat” de persoane audiate, printre care mai mulți foști funcționari care

părăsiseră Belgia. Or, deși reiese din raportul final de anchetă că Comisia nu a audiat decât 12 persoane, dintre care numai 3 erau pensionate, nu rezultă că durata acestei etape este nerezonabilă, având în vedere complexitatea generală a anchetei.

- 191 În sfârșit, secretarul general al Comisiei a adoptat decizia în litigiu la 7 iunie 2010. Totuși, astfel cum a explicat însăși Comisia în scrisoarea din 15 septembrie 2010 adresată avocatului reclamantei, din cauza unei „erori administrative”, decizia nu i-a fost transmisă reclamantei decât la 10 august 2010.
- 192 Rezultă că, din durata totală de 32 de luni a procedurii de anchetă nu mai puțin de 11 luni – între 9 iunie 2008 și 9 martie 2009 și între 7 iunie 2010 și 10 august 2010 – s-au scurs fără să se fi întreprins niciun demers, Comisia nefiind în măsură să prezinte nicio justificare valabilă pentru această deficiență. Astfel, simpla invocare a volumului de muncă al anchetatorului sau a unei erori administrative nu poate justifica durata anchetei.
- 193 Prin urmare, durata procedurii de anchetă nu poate fi considerată rezonabilă, iar comportamentul Comisiei nu poate fi considerat conform cu obligația de solitudine a acesteia.
- 194 Or, în aceste împrejurări, prejudiciul moral suferit de reclamantă nu poate fi reparat în întregime prin anularea deciziei în litigiu. Ca urmare a anulării în parte a deciziei în litigiu, reclamanta se află din nou într-o poziție de așteptare a soluționării definitive a procedurii inițiate în temeiul articolului 24 din statut în urma cererii sale din 5 decembrie 2007. O astfel de prelungire a situației de așteptare și de incertitudine, provocată de nelegalitatea deciziei în litigiu, constituie un prejudiciu moral.
- 195 Având în vedere motivele prezentate mai sus, Tribunalul consideră că cererea de reparare a prejudiciului moral în legătură cu durata excesivă a procedurii și cu încălcarea obligației de solitudine este întemeiată și obligă Comisia să plătească reclamantei o sumă pe care o evaluează *ex aequo et bono* la 6 000 de euro.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 196 Potrivit articolului 87 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, sub rezerva altor prevederi din capitolul VIII din titlul II din respectivul regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. În temeiul alineatului (2) al aceluiași articol, Tribunalul poate, în măsura impusă de echitate, să decidă ca o parte care cade în pretenții să fie obligată numai la plata parțială a cheltuielilor de judecată sau chiar să nu fie obligată la plata acestora.
- 197 Din motivarea prezentei hotărâri rezultă că partea care a căzut în pretenții cu privire la cea mai importantă parte a capetelor de cerere este Comisia. În plus, reclamanta a cerut în mod expres în concluziile sale ca aceasta să fie obligată la plata cheltuielilor de judecată. Având în vedere că împrejurările speței nu justifică aplicarea dispozițiilor articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, Comisia trebuie să suporte propriile cheltuieli de judecată și este obligată la plata cheltuielilor de judecată efectuate de reclamantă.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL FUNCȚIEI PUBLICE (Camera a doua)

declară și hotărăște:

- 1) **Anulează decizia Comisiei Europene din 7 iunie 2010 în măsura în care aceasta clasează definitiv cererea de asistență a doamnei Tzirani pentru faptele de hărțuire morală pretins suferite începând de la 1 octombrie 2004.**

- 2) **Obligă Comisia Europeană la plata către doamna Tzirani a sumei de 6 000 de euro.**
- 3) **Respinge în rest acțiunea.**
- 4) **Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată și este obligată să suporte cheltuielile de judecată efectuate de doamna Tzirani.**

Rofes i Pujol

Boruta

Bradley

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 11 iulie 2013.

Grefier
W. Hakenberg

Președinte
M. I. Rofes i Pujol